

H O T Ă R Ă R E A nr.1-417/2025
cu privire la examinarea contestației procurorului în Procuratura UTA
Găgăuzia, Oficiul Comrat, Nicolae Tian, împotriva hotărârii Colegiului de
disciplină și etică nr.3-59/2024 din 20.12.2024

11 decembrie 2025

municipiul Chișinău

Examinând în ședință deschisă contestația procurorului Nicolae Tian împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-59/2024 din 20.12.2024, audiind informația prezentată de către domnul Andrei Cebotari, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Prin Hotărârea nr.3-59/2024 din 20.12.2024 Colegiului de disciplină și etică a aplicat în privința procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Comrat, Nicolae Tian, sancțiunea disciplinară - mustrare, pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 38 lit. a), b) și e¹ din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Pentru a decide în acest fel, Colegiul de disciplină și etică a reținut, în esență, că procurorul Nicolae Tian a avut în conducere cauzele penale nr. xxxxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxxxx. S-a constatat, că procurorul Nicolae Tian, nejustificat a lăsat în nelucrare cauzele penale menționate pe un termen de până la 9 luni. Totodată manifestând neglijență gravă, prin inacțiune, dispunând în cauzele penale nr.xxxxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxxxx la data de 30.11.2022, 28.12.2022 și respectiv 29.12.2022 suspendarea urmăririi penale, conform prevederilor art.287¹ alin.(1) pct.2) Cod procedură penală, nu le-a restituit organului de urmărire penală timp de 6 luni, când la 20.06.2023 acestea au fost depistate la Nicolae Tian de către conducerea procuraturii.

La data de 30.12.2024, procurorul Nicolae Tian, a depus o contestație, prin care a solicitat casarea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-59/2024 din 20.12.2024 cu adoptarea unei noi hotărâri pe cauza disciplinară de încetare, pe motiv că nu faptele nu constituie abatere disciplinară.

Procurorul Nicolae Tian consideră că argumentele și probele Inspecției procurorilor și ale Colegiului de disciplină și etică, care stau la baza hotărârii de sancționare, sunt nefondate și nu pot servi ca probe ce demonstrează vinovăția lui în comiterea abaterii disciplinare incriminate.

I. Circumstanțele reflectate în sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară

La originea procedurii disciplinare în privința procurorului Nicolae Tian se află sesizarea din 22.08.2023 a procurorului-șef interimar al Procuraturii UTA Găgăuzia, Nicolai Levandovscki.

Prin sesizarea adresată Consiliului Superior al Procurorilor, procurorul-șef interimar al Procuraturii UTA Găgăuzia, Nicolae Levandovski, solicită tragerea la răspundere disciplinară a procurorului Nicolae Tian, delegat în Oficiul Vulcănești,

pentru o serie extinsă de încălcări grave ale obligațiilor de serviciu, prevăzute de art. 38 lit. a) și e) din Legea nr. 3/2016 privind Procuratura.

Un prim fapt grav invocat este absența nemotivată a procurorului de la serviciu la data de 31.05.2023, când acesta a lipsit de la ședința operativă a procuraturii fără a anunța motivele. În aceeași zi, telefonul acestuia era deconectat, iar tentativele repetate de a lua legătura cu el au eșuat. Totuși, anterior fusese activ telefonic, solicitând pregătirea unui demers într-un dosar penal, fapt ce demonstrează un comportament dezorganizat și lipsit de responsabilitate profesională.

În urma acestor constatări, conducerea procuraturii a dispus verificarea selectivă a dosarelor gestionate de Nicolae Tian, fiind identificate multiple tergiversări nejustificate ale urmăririi penale. În mai multe cauze penale, procurorul nu a întreprins niciun fel de acțiune procesuală timp de 6–10 luni, deși dosarele se aflau oficial în gestiunea sa. În unele situații, acesta a emis ordonanțe repetate de prelungire a termenului de urmărire penală fără justificare reală, invocând formal că nu au fost efectuate acțiuni procesuale, ceea ce chiar el era obligat să asigure.

De asemenea, se constată că unele cereri formulate de avocați nu au fost examinate în termenul legal de 15 zile, așa cum impune Codul de procedură penală, ceea ce reprezintă o încălcare procesuală directă și un atentat la dreptul la apărare.

Un alt aspect extrem de grav îl constituie suspendarea ilegală a mai multor cauze penale, fără ca părțile interesate și organul de urmărire penală să fie informați. Timp de aproximativ 6 luni, aceste dosare au rămas blocate, fără ca procurorul să dispună măsuri reale de identificare a făptuitorilor, deși Codul de procedură penală impune verificarea periodică a acestor acțiuni. Această inacțiune a generat o încălcare gravă a obligațiilor de control procesual.

Totodată, sesizarea relevă încălcări sistemice în activitatea de reprezentare a acuzării în instanțele de judecată. Într-un număr mare de cauze penale soluționate prin sentințe definitive, procurorul Nicolae Tian nu a prezentat rapoartele scrise obligatorii către conducerea procuraturii, așa cum prevede Ordinul Procurorului General nr. 2/21 din 02.01.2018. Printre dosarele afectate se regăsesc cauze privind conducerea în stare de ebrietate, refuzul testării alcoolscopice, violența în familie, tentativă de viol și omor. Lipsa acestor rapoarte demonstrează neglijență gravă, lipsă de control instituțional și încălcarea directă a disciplinei profesionale.

În final, autorul sesizării concluzionează că, prin ansamblul acțiunilor și inacțiunilor sale, procurorul Nicolae Tian a încălcat grav Codul de etică al procurorilor, Legea nr. 3/2016 privind Procuratura, Codul de procedură penală, Ordinul Procurorului General nr. 2/21/2018. Prin urmare, se solicită aplicarea unei sancțiuni disciplinare corespunzătoare gravității faptelor constatate, raportate la caracterul repetitiv, sistemic și de durată al abaterilor.

II. Circumstanțele stabilite în cadrul verificării sesizării disciplinare de către Inspekția procurorilor

Urmare a verificărilor efectuate, la 07.10.2024 Inspekția procurorilor a adoptat decizia în care au fost reținute toate argumentele reflectate în sesizarea disciplinară de referință, menționându-se că acestea și-au găsit confirmare prin dovezile administrate.

Potrivit argumentelor Inspekției procurorilor procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Comrat, Nicolae Tian, *intenționat*, la data de 31.05.2023, *a lipsit*

nemotivat de la serviciu, încălcând astfel actele normative ale Procuraturii și Codul de etică al procurorilor.

Tot procurorul Tian Nian, pe parcursul anului 2022 și până la 20.06.2023, manifestând o atitudine indolentă, nepăsătoare și iresponsabilă față de cauzele penale avute în gestiune, îndeplinindu-și necorespunzător obligațiile de serviciu, din neglijență gravă, după caz, prin inacțiune sau acțiune tardivă, *în domeniul urmăririi penale*, a admis încălcarea unor termene prevăzute de legislația procesual-penală, a lăsat nejustificat în nelucrare cauze penale termene îndelungate, *pe domeniul reprezentării învinuirii în instanța de judecată* a manifestat neglijență gravă, fiind încălcate actele normative instituționale, ca consecință fiind încălcate prevederile art.6 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Cu referire la disciplina muncii

Procurorul Nicolae Tian, la data de 31.05.2023, intenționat, nu s-a prezentat la serviciu fără a justifica absența, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței operative desfășurate cu participarea procurorilor în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Comrat și raportul procurorului, adjunct interimar al procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, șef interimar al Oficiului Comrat, încălcând astfel principiul supremației legii prevăzut la pct.6.1.1 din Codului de etică al procurorilor, conform căruia „*procurorul trebuie să respecte...actele normative ale Procuraturii...*”, fiind în acest sens nerespectat pct. 154 și 155 al Secțiunii 2 din Capitolul IX „Timpul de muncă și de odihnă” ale Regulamentului Procuraturii aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.33/3 din 03.05.2022 și principiul profesionalismului prevăzut la pct.6.5.1 din Codului de etică al procurorilor, conform căruia „*procurorul trebuie să conștientizeze că cel mai înalt nivel al competențelor profesionale este una din principalele premise pentru un serviciu eficient al procuraturii, precum și pentru încrederea publicului în acest serviciu*”, or nerespectarea programului de lucru constituie unul din elementele practice ale competenței profesionale a procurorilor.

Cu referire la domeniul urmăririi penale

Procurorul Nicolae Tian, primind în gestiune la data de 15.12.2022 cauza penală nr.xxxxxxxxxx pentru verificare conform art.290 Cod procedură penală și adoptarea soluției conform art.291 Cod procedură penală, urmare a unei neglijențe grave profesionale, prin inacțiune, contrar termenului procesual imperativ prevăzut de art.290 alin.(1) Cod procedură penală (15 zile), s-a abătut de la îndatoririle de serviciu și a lăsat în nelucrare cauza penală nominalizată, ca tocmai la 15.02.2023 să pună persoana sub învinuire, iar la 30.05.2023, nerealizând toate acțiunile necesare pentru a putea decide pe fondul speței, după prezentarea materialelor cauzei penale pentru cunoștință învinuitului și apărătorului, restituie cauza penală pentru completarea urmăririi penale. Tot în interiorul acestui termen încălcat, procurorul Nicolae Tian, contrar prevederilor art. 246 alin. (1) CPP, care stipulează că, „...cererile, vor fi examinate și soluționate imediat după depunerea lor. Dacă organul căruia îi este adresată cererea sau demersul nu le poate soluționa imediat, acestea urmează să fie soluționate nu mai târziu de 15 zile de la data primirii lor”, a lăsat fără examinare două cereri depuse de către apărătorul învinuitului. Ca consecință, prin ordonanța adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, șeful Oficiului Comrat din 16.06.2023, cauza penală nominalizată a fost retrasă din gestiunea procurorului Nicolae Tian.

Tot procurorul Nicolae Tian, având în conducere cauza penală nr.xxxxxxxxxx, a tolerat lăsarea acesteia în nelucrare de către ofițerul de urmărire penală pe o perioadă

de mai mult de 9 luni (10.08.2022-30.05.2023), nu a intervenit prin formularea indicațiilor scrise, iar drept consecință, la data de 30.05.2023, a restituit cauza penală pentru completarea urmăririi penale, constatându-se astfel desfășurarea urmăririi penale în această cauză cu încălcarea termenului rezonabil prevăzut la art.20 Cod procedură penală.

Tot procurorul Nicolae Tian, conducând urmărirea penală în cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, pornită la 05.09.2022 în baza art.287 alin.(1). manifestând neglijență gravă, prin inacțiune, cunoscând încă de la xx.xx.2022 despre decesul suspectului în cauza penală nominalizată, fapt elucidat în cadrul procesului penal nr. xxxxxxxxxxxx, la fel a tolerat lăsarea acesteia în nelucrare de către ofițerul de urmărire penală pe o perioadă de mai mult de 8 luni (05.09.2022-12.05.2023), și fără a fi acumulate probe ce ar demonstra vinovăția suspectului, la data de 12.05.2023, procurorul Nicolae Tian a dispus încetarea urmăririi penale pe motivul decesului făptuitorului. Încalcări analogice a admis procurorul Nicolae Tian și la investigarea cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxx.

Tot procurorul Nicolae Tian, manifestând neglijență gravă, prin inacțiune, dispunând în cauzele penale nr. xxxxxxxxxxxx, nr. xxxxxxxxxxxx și nr. xxxxxxxxxxxx la data de 30.11.2022, 28.12.2022, și respectiv 29.12.2022 suspendarea urmăririi penale conform prevederilor art.287¹ alin.(1) pct.2) Cod procedură penală, nu le-a restituit organului de urmărire penală timp de 6 luni, când la 20.06.2023 acestea au fost depistate și ridicate de la Nicolae Tian de către conducerea procuraturii.

Astfel, procurorul Nicolae Tian, urmare a unei neglijențe grave profesionale, prin inacțiune, s-a abătut de la îndatoririle de serviciu și nu a informat organul de urmărire penală și participanții la proces despre soluțiile adoptate în cauzele penale menționate, lipsind organul de urmărire penală de obligația de a lua măsuri atât direct, cât și prin intermediul altor organe care exercită activitate operativă de investigații, în vederea identificării persoanei care poate să fie pusă sub învinuire, iar participanții la proces de dreptul de a contesta ordonanțele de suspendare a urmăririi penale la judecătorul de instrucție (art.287² Cod procedură penală).

Ca consecință, procurorul Tian Nicolae și-a îndeplinit necorespunzător obligațiunile de serviciu prevăzute la art.6 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și nu a respectat din motive imputabile procurorului și fără să existe o justificare rezonabilă, a dispozițiilor legale privitoare la termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură ori întârzierea în efectuarea acestora, fiind încălcat în acest sens și principiul supremației legii din Codul de etică al procurorilor, și anume pct.6.1.6, conform căruia „*procurorul trebuie să se asigure ca procedurile penale să opereze cât de rapid posibil, în concordanță cu interesele justiției*”.

Cu referire la domeniul reprezentării învinuirii în instanța de judecată

Procurorul Nicolae Tian, fiind împuternicit să reprezinte învinuirea în instanța de judecată, urmare a unei neglijențe grave profesionale, prin inacțiuni, contrar prevederilor pct.28.1 din Ordinul Procurorului General nr.2/21 din 02.01.2018 „Cu privire la organizarea activității procurorilor în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești”, la parvenirea sentințelor pe cauzele penale nr. xxxxxxxxxxxx, nr. xxxxxxxxxxxx, nr. xxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxx, nr. xxxxxxxxxxxx, nr. xxxxxxxxxxxx, nr. xxxxxxxxxxxx, nr. xxxxxxxxxxxx, nr. xxxxxxxxxxxx, nr. xxxxxxxxxxxx, nr. xxxxxxxxxxxx și nr. xxxxxxxxxxxx în perioada de timp 21.02.2022-04.10.2022, nu a informat imediat, dar nu mai târziu decât a doua zi procurorul-șef despre rezultatele

examinării cauzelor penale în scopul completării datelor din anexa 2 a materialelor din dosarele de supraveghere, încălcări ce au fost depistate de către conducerea procuraturii la data de 20.06.2023. Prin urmare, și în cazurile menționate, procurorul Tian Nicolae a încălcat prevederile art.6 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, dar și pct.6.1.1 din Codul de etică al procurorilor, conform căruia „*procurorul trebuie să respecte...actele normative ale Procuraturii...*”.

Astfel, urmare a acțiunilor întârziate și inacțiunilor procurorului Nicolae Tian, a rezultat o încălcare a legii procesuale și, deși nerevindecate de către părțile procesului penal, în principal, acestora le-au fost încălcate mai multe drepturi garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, după cum urmează: termenul rezonabil, dreptul la un proces echitabil (art.6), art.20 alin.(1-2) și (4) și art.259 Cod de procedură penală, dreptul la un recurs efectiv (art.13) iar, în secundar, prin încălcarea evidentă a legii, a fost afectat prestigiul instituției Procuraturii. Elementul prejudiciabil antedescris este în legătură directă de cauzalitate cu acțiunea/inacțiunea procurorului Nicolae Tian la soluționarea cauzelor penale menționate.

III. Aprecierea și constatările Colegiului de disciplină și etică

În rezultatul examinării probelor administrate în cadrul procedurii disciplinare, Colegiul de disciplină și etică a rezumat că acțiunile procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Comrat, Nicolae Tian, întrunesc elementele abaterii disciplinare prevăzute la art.38 lit. a), b) și e¹ din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură - *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu și nerespectarea, din motive imputabile procurorului și fără să existe o justificare rezonabilă, a dispozițiilor legale privitoare la termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură ori întârzierea în efectuarea acestora, săvârșirea, în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, a unor acțiuni sau inacțiuni prin care, cu intenție ori din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale unor persoane fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale cu privire la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.*

Colegiul a constatat cu referire la *încălcarea disciplinei muncii* prin „*neprezentarea intenționată a procurorului la serviciu fără a justifica absența*”, Colegiul nu poate reține ca plauzibile constatările Inspecției.

Inspecția și-a motivat poziția prin faptul, că procurorul prin lipsa nemotivată de la serviciu la data de 31.05.2023, a încălcat normele Codului de etică al procurorilor și Regulamentul Procuraturii aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.33/3 din 03.05.2022 cu referire la timpul de muncă. Întru susținerea acestei abateri Inspecția a reținut în calitate de probe:

- fotocopia procesului-verbal al ședinței operative desfășurate cu participarea procurorilor în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Comrat din 31.05.2023, potrivit conținutului căruia se constată lipsa nemotivată de la serviciu a procurorului Nicolae Tian.

- fotocopia raportului procurorului, adjunct interimar al procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, șef interimar al Oficiului Comrat din 31.05.2023, privind informarea procurorului-șef interimar al Procuraturii UTA Găgăuzia Nicolai Levandovski despre lipsa nemotivată de la serviciu a procurorului Nicolae Tian.

Studiind lucrările procedurii disciplinare și potrivit explicațiilor procurorului Nicolae Tian, Colegiul a constatat că în perioada 31.05.2023 – 08.06.2023, procurorul Tian N. s-a aflat în concediu medical. Acest fapt se confirmă prin certificatul de concediu medical, prezentat de către acesta încă la faza de verificare disciplinară (*f.d. 167*), iar în cadrul ședinței Colegiului a prezentat pentru vizualizare inclusiv și clișeele radiologice din data respectivă. Totodată, Tian Nicolae a explicat, că în ziua de 31.05.2023, când i se invocă că nu răspundea la apelurile telefonice, se afla la instituția medicală unde a efectuat investigații medicale, după care i-a fost deschis buletinul, motiv din care nu a avut posibilitatea de a răspunde la apeluri.

În circumstanțele enunțate, Colegiul a constatat că având în vedere faptul, că procurorul Tian Nicolae, la 31.05.2023, se afla în concediu medical, motiv care a și determinat absența acestuia de la serviciu, nu poate constitui abatere disciplinară, Or, absența în condițiile menționate supra constituie o absență motivată, fiind o formă de protecție a sănătății lucrătorilor, potrivit Codului muncii.

Concediul medical este dreptul unui angajat de a absenta de la muncă pentru o perioadă determinată, în scopul de a se recupera în urma unei afecțiuni medicale.

Cu referire la *încălcările admise în cadrul urmăririi penale*, Colegiul a reținut, încălcarea normelor imperative ce reglementează caracterul complet al urmăririi penale și a celor ce reglementează efectuarea acțiunilor de urmărire penală într-un anumit termen.

Procurorul Tian Nicolae, primind, la 15.12.2022, cauza penală nr. xxxxxxxxxx pentru verificare potrivit prevederilor art. 290 Cod procedură penală și adoptarea soluției conform art.291 Cod procedură penală, urmând ca în termen de 15 zile stabilit de lege să verifice și să adopte soluția, nu a respectat acest termen și fără o justificare rezonabilă, contrar termenului imperative stabilit de lege (15 zile) pentru verificare și adoptarea soluției, a pus persoana sub învinuire abia la 15.02.2023, adică peste termenul legal cu 1 lună și jumătate.

Totodată, în perioada de timp 03.03.2023 până la 06.07.2023, procurorul Tian N., îndeplinindu-și necorespunzător atribuțiile de serviciu, a lăsat în nelucrare cauza penală nominalizată, prelungind formal termenele de urmărire penală, fapt care se confirmă prin invocarea de efectuare a unor acțiuni de urmărire penală care deja au fost efectuate și anume: înaintarea învinuirii (*realizată la 15.02.2023*) și prezentarea materialelor de urmărire penală.

În aceeași ordine de idei, procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Comrat Tian Nicolae, fiindu-i înaintate, la 03.03.2023 și 30.03.2023, cereri din partea apărătorului privind amânarea prezentării materialelor de urmărire penală, îndeplinindu-și necorespunzător obligațiile de serviciu prin nerespectarea legislației, contrar prevederilor art.246 alin.(1) Cod de procedură penală raportat la prevederile art.293 alin. (4) Cod de procedură penală, nu le-a examinat în termenul stabilit de lege, imediat sau nu mai târziu de 15 zile de la data primirii lor și nu a fixat modul și termenul pentru a se lua cunoștință de materialele urmăririi penale, ceea ce a dus la tergiversarea urmăririi penale, Or abia la 19.05.2023, procurorul Tian Nicolae înștiințează despre finisarea urmăririi penale și prezintă materialele urmăririi penale pe cauza penală nr. xxxxxxxxxx.

Subsecvent, procurorul îndeplinind necorespunzător obligațiile de serviciu, după prezentarea materialelor urmăririi penale din 19.05.2023, examinând, în ordinea prevederilor art.295 Cod de procedură penală, cererea apărătorului cu solicitarea de

încetare a procesului penal, pe care a respins-o prin ordonanța din 30.05.2023 și contrar prevederilor art. 295-296 Cod de procedură penală, nu a remis cauza cu rechizitoriu în instanța de judecată, dar a restituit cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx pentru completarea urmăririi penale.

Tot procurorul Nicolae Tian, având în conducere cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, îndeplinind necorespunzător obligațiile de serviciu ce-i revin, prin nerespectarea prevederilor normelor procesual penale, a admis lăsarea cauzei menționate în nelucrare de către ofițerul de urmărire penală pe o perioadă de mai mult de 9 luni (10.08.2022-30.05.2023), nu a intervenit prin formularea indicațiilor scrise, iar drept consecință, la data de 30.05.2023, a restituit cauza penală pentru completarea urmăririi penale, constatându-se astfel că investigațiile derulate pe acest caz au un caracter sumar și deficient, deoarece nu au fost luate măsurile eficiente pentru stabilirea adevărului, fiind afectată plenitudinea urmăririi penale, neexistând justificări obiective în acest sens, iar aceste inacțiuni sunt *a priori* o omisiune reținută în sarcina procurorului care conduce urmărirea penală.

Tot procurorul Nicolae Tian, conducând urmărirea penală în cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, pornită la 05.09.2022 în baza art.287 alin.(1) Cod penal, îndeplinind necorespunzător obligațiile de serviciu ce-i revin, prin nerespectarea prevederilor normelor procesual penale, cunoscând încă de la 14.11.2022 despre decesul suspectului în cauza penală nominalizată, fapt elucidat în cadrul procesului penal nr. xxxxxxxxxxxx, la fel a admis lăsarea acesteia în nelucrare de către ofițerul de urmărire penală pe o perioadă de mai mult de 8 luni (05.09.2022-12.05.2023), și fără a fi acumulate probe ce ar demonstra vinovăția suspectului, la data de 12.05.2023, procurorul Nicolae Tian a dispus încetarea urmăririi penale pe motivul decesului făptuitorului.

Încălcări analogice a admis procurorul Nicolae Tian și la investigarea cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxx, îndeplinind necorespunzător obligațiile de serviciu ce-i revin, prin nerespectarea prevederilor normelor procesual penale.

Lipsa unor măsuri ferme, orientate spre stabilirea completă și sub toate aspectele a circumstanțelor cazului, condiționează riscul compromiterii standardelor termenului rezonabil de efectuare a urmăririi penale, precum și a cerințelor referitoare la eficiența investigației.

Obligația procurorului de a asigura termenul rezonabil al urmăririi penale, așa cum este stabilit de art.20 alin. (4) din Codul de procedură penală, se referă nu doar la drepturile și libertățile persoanei, dar și la autoritatea funcției de procuror, la încrederea publicului în realizarea legală a procedurilor penale și la calitatea actului de justiție.

Tot procurorul Nicolae Tian, manifestând neglijență gravă, prin inacțiune, dispunând în cauzele penale nr. xxxxxxxxxxxx, nr. xxxxxxxxxxxx și nr. xxxxxxxxxxxx la data de 30.11.2022, 28.12.2022 și respectiv 29.12.2022 suspendarea urmăririi penale, conform prevederilor art.287¹ alin.(1) pct.2) Cod procedură penală, nu le-a restituit organului de urmărire penală timp de 6 luni, când la 20.06.2023 acestea au fost depistate la Nicolae Tian de către conducerea procuraturii.

Astfel, procurorul Nicolae Tian, urmare a unei neglijențe grave profesionale, prin inacțiune, nu a informat organul de urmărire penală și participanții la proces despre soluțiile adoptate în cauzele penale menționate, lipsind organul de urmărire penală de obligația de a lua măsuri atât direct, cât și prin intermediul altor organe care exercită activitate operativă de investigații, în vederea identificării persoanei care poate să fie pusă sub învinuire, iar participanții la proces de dreptul de a contesta ordonanțele de

suspendare a urmăririi penale la judecătorul de instrucție (art.287² Cod procedură penală), fiindu-le astfel încălcat dreptul la un recurs efectiv.

Ca consecință, procurorul Tian Nicolae și-a îndeplinit necorespunzător obligațiunile de serviciu prevăzute la art.6 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, nu a respectat din motive imputabile procurorului și fără să existe o justificare rezonabilă, a dispozițiilor legale privitoare la termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură ori întârzierea în efectuarea acestora și săvârșirea în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu a unor inacțiuni prin care din neglijență gravă au fost încălcate drepturile fundamentale ale persoanelor, garantate de Constituția republicii Moldova și tratatele internaționale cu privire la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, fiind încălcat în acest sens și principiul supremației legii din Codul de etică al procurorilor, și anume pct.6.1.6, conform căruia „procurorul trebuie să se asigure ca procedurile penale să opereze cât de rapid posibil, în concordanță cu interesele justiției”.

Cu referire la încălcările admise în domeniul reprezentării învinuirii în instanța de judecată, Colegiul a reținut că, procurorul Nicolae Tian, a reprezentat învinuirea în instanța de judecată pe cauzele penale nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx în perioada de timp 21.02.2022-04.10.2022.

Pe toate cauzele penale menționate, au fost emise sentințe.

Potrivit pct.28.1 din Ordinului Procurorului General nr.2/21 din 02.01.2018 „Cu privire la organizarea activității procurorilor în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești”, se indică că „După adoptarea sentinței, dar nu mai târziu decât a doua zi, acuzatorul de stat va informa procurorul-șef sau procurorul responsabil desemnat despre rezultatele judecării cauzei în scopul completării datelor din anexa 2”

Potrivit pct. 28. al aceluiași Ordin, „Săptămânal, în ultima zi lucrătoare, până la ora 12:00, procuraturile teritoriale și specializate, vor expedia în Secția unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată, rapoarte privind rezultatele examinării cauzelor penale în instanțele de judecată, conform anexei nr.2. Soluțiile pronunțate în cauzele penale examinate cu sentință după ora 12.00, vor fi incluse în raportul săptămânal ulterior, cu excepția sentințelor de achitare sau, după caz, de încetare a procesului penal pe motive de reabilitare a inculpaților.”.

Verificând lucrările procedurii disciplinare, studiind sesizarea înaintată și audiind explicațiile procurorului, Colegiul a constatat, că toate sentințele pe cauzele penale menționate supra, după pronunțarea acestora, au fost aduse la cunoștința procurorului-șef. Acest fapt, se confirmă prin rezoluția conducătorului-șef pe aceste sentințe, circumstanță reținută de însăși autorul sesizării.

Mai mult, potrivit explicațiilor procurorului Nicolae Tian, sentințele menționate au fost incluse și în tabelul săptămânal care se transmite Secției judiciar-penale din cadrul Procuraturii Generale, potrivit ordinului Procurorului General nr.2/21 din 02.01.2018, fiind considerate legale și nefiind contestate.

În condițiile arătate, simplul fapt că sentințele au fost „raportate” în alt mod decât prin prezentarea dosarului de supraveghere cu anexa nr.2 potrivit ordinului Procurorului General nr.2/21 din 02.01.2018, nu poate constitui abatere disciplinară, Or, acestea nu au fost tănuite, fiind legale.

În aceste circumstanțe, nu poate fi reținut ca abatere disciplinară în acțiunile procurorului doar faptul neprezentării dosarului de control.

În consecință, pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de art.38 lit. a), b) și e¹ din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, prin Hotărârea nr.3-59/2024 din 20.12.2024, Colegiului de disciplină și etică a aplicat în privința procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Comrat, Nicolae Tian, sancțiunea disciplinară – mustrare.

IV. Circumstanțele și motivele expuse în contestația împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică

În contestația depusă la data de 30.12.2024, procurorul Nicolae Tian a exprimat dezacordul cu Hotărârea Colegiul de disciplină și etică nr.3-59/2024 din 20.12.2024, apreciind-o ca fiind neîntemeiată.

Autorul invocă că cauza penală nr.xxxxxxxxxx pe învinuirea lui Xxx Xxx de comiterea infracțiunii prevăzutele art. 311 alin. (1) Cod Penal, la 15.12.2022, conform prevederilor art.289 CPP al RM, în Procuratura UTA Găgăuzia oficiul Comrat, a parvenit cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx cu propunerea de punerea sub învinuire a lui Xxx Xxx, cu întocmirea rechizitoriul și expedierea în instanța de judecată. Prin Ordonanța din 03.01.2023 a dispus prelungirea termenului de urmărire penală până la 06.03.2023. Prin ordonanță emisă de sine din 15.02.2023, Xxx Xxx a fost pus sub învinuire de comiterea, infracțiunii prevăzute de art. 311 alin. (1) Codul Penal. La 03.03.2023 și 30.03.2023, în cadrul acestei cauze penale au fost depuse cereri de către avocatul Xxxxxx Xxxxxx privind amânare prezentării materialelor de urmărire penală, cerere, care fost examinate și acceptată amânarea acțiunii procesuale solicitate. La 19.05.2023, a înștiințat apărătorul Xxxxxx Xxxxxx despre finisarea urmăririi penale și a fost prezentat materialele urmăririi penale pe cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, unde în procesul-verbal de prezentare a materialelor urmăririi penale din 19.05.2023, apărătorul Xxxxxx Xxxxxx a menționat: „*se anexează cererea de încetare a procesului penal din 22.05.2023*”. La 30.05.2023, a emis Ordonanța de respingere a cererii și restituie cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx pentru completarea urmăririi penale. Consideră că, careva încălcări procesuale comise de către mine în cadrul conducerii urmăririi penale pe prezenta cauza penală nu au fost comise.

La 08.06.2023 prin ordonanța adjunctului-interimar al Procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia Vasile Untilă cauza penală nr.xxxxxxxxxx a fost retrasă din conducerea sa și transmisă în conducerea altui procuror pe motiv că, conform ordinului Procurorului General-interimar Ion Munteanu nr.877-p din 25.05.2023, am fost delegat pe o perioadă de 3 luni în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Vulcănești.

Ulterior urmărirea penală s-a efectuat încă 6 (șase) luni, apoi prin ordonanța procurorului delegat în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Comrat Alexandru Turceac din 26.12.2023, învinuitul Xxxx Xxxx a fost scos de sub urmărire penală de comiterea inacțiunii prevăzute de art.311 alin.(1) Cod penal, pe motivul expirării termenul de prescripție tragerii la răspunderea penală cu clasarea cauzei penale.

Prin ordonanța adjunctului-interimar al Procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia Vasile Untilă la 10.08.2022 s-a dispus procurorului Nicolae Tian conducerea urmăririi penale pe cauza penală nr.xxxxxxxxxx.

Pe prezentă cauza penală în cadrul urmăririi penale s-a efectuat mai multe acțiuni de urmărire penală mai mult ca atât a fost înaintată și învinuirea lui Xxxxxx Xxxxxx de

comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal.

Prin ordonanța din 30.05.2023, s-a dispus restituirea cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxx OUP IP Comrat, în vederea completării urmăririi penale.

La 23.06.2023 prin ordonanța adjunctului-interimar al Procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia Vasile Untilă cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx a fost retrasă din conducerea sa și transmisă în gestiunea altui procuror pe motiv că, conform ordinului Procurorului General-interimar Ion Munteanu nr.877-p din 25.05.2023, am fost delegat pe o perioadă de 3 luni în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Vulcănești.

Ulterior urmărirea penală să efectuat încă 11 (unsprezece) luni, apoi prin ordonanța procurorului delegat în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Comrat Alexandru Turceac din 06.06.2024, învinuitul Xxxxx Xxxxx a fost înaintată o nouă învinuire de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.b), c) Cod penal, iar prin ordonanța din 07.06.2024 acesta a fost anunțat în căutare. La moment urmărirea penală continuă și se efectuează acțiuni de urmărire penală.

La 05.09.2022, de către Procuratura UTA Găgăuzia oficiul Comrat a dispus urmărirea penală pe cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx pe elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Codul penal.

Temei pentru pornirea urmăririi penale a servit Procesul-verbal privind depistarea infracțiunii din xx.xx.2022 întocmit de adjunctul-interimar al Procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, șef-interimar al Oficiului Comrat, Vasile Untilă în cadrul verificării informației înregistrate în R-X al IP Comrat cu nr.xxxxxxxxxxxx din 21.06.2022 și încheierea de încetarea examinării din 15.07.2022 al agentului constator din cadrul IP Comrat din conținutul căruia s-a constatat următoarele : „La 21.06.2022, în adresa IP Comrat a parvenit Plângerea cet. Xxxxx Xxxxx Xxxx, a.n. 19xx, pe faptul că la xx.xx.2022, aproximativ la ora xx:xx, iesind din căminul „Universității Xxxxxxx Xxxxxx”, or. Xxxxxxxx str. Xxxxxxxx nr. xxx și deplasându-se la serviciu a observat un bărbat necunoscut cu vârsta, cuprinsă între, 50 și 60 de ani, care se îndrepta spre ea, ultimul xxxxxxxx xxxxxxxxxx xxxxxxxx și a început să o cheme la el.

În cadrul efectuării acțiunilor de urmărire penală s-a constatat faptul că, infracțiunea a fost comisă de către Xxxx Xxxx loc. mun. Xxxxxx.

Tot în cadrul urmăririi penale s-a stabilit că, xx.xx.2022, ora xx:xx, cet. Xxxx Xxxx Xxxxxxxx a.n. 19xx, conducând bicicletă cu două roți, deplasându-se în direcția ”Xxxx” pe str. Xxxxxx mun. Xxxxxx, la intersecția cu str. Xxxxxxx, în apropierea imobilului nr. xx, a pierdut controlul ghidonului și s-a tamponat în pilonul din beton armat al liniei electrice în ca rezultat, în urma traumelor primite, Xxxx Xxxx a decedat pe loc, fapt confirmat prin procesul-verbal de constatare a infracțiunii, înregistrat în Registrul nr. X sub nr. xxxxxxxxxxxx din 14.11.2022.

La 12.12.2022, în cadrul cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxx a dispus ridicarea copiilor documentelor din procesul penal nr. xxxxxxxxxxxx, și anume: Copia procesului-verbal de constatare a infracțiunii din xx.xx.2022; Copia informației din xx.xx.2022; Copia planșei ilustrative din xx.xx.2022; Copia certificatului de deces din xx.xx.2022 fiind anexate la materialele cauzei penale.

La 12.05.2023, a dispus încetarea urmăririi penale pe cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx în legătură cu decesul cet. Xxxx Xxxx Xxxxxx, conform art.274 alin.(5) CPP, la moment cauza penală este încetată pe acest motiv.

La 22.11.2021 i-a fost dispusă conducerea urmăririi penale pe cauza penală

nr. xxxxxxxxxxxx pornită la 30.09.2019 de către IP Comrat în baza art.190 alin.(5) Cod penal. (precizare la momentul primirii în conducerea prezentei cauze penale deja de către IP Comrat se efectuau acțiuni de urmărire penală peste 3 (trei) ani sub conducerea altui procuror).

În cadrul efectuării acțiunilor de urmărire penală pe prezentă cauză penală de către OUP al IP Comrat sa efectuat mai multe acțiuni de urmărire penal însă nu a fost posibil de primit o decizie conform art.291 CPP.

La 08.06.2023 prin ordonanța adjunctului-interimar al Procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia Vasile Untilă cauza penală nr.xxxxxxxxxx a fost retrasă din conducerea sa și transmisă în conducerea altui procuror pe motiv că, conform ordinului Procurorului General-interimar Ion Munteanu nr.877-p din 25.05.2023, a fost delegat pe o perioadă de 3 luni în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Vulcănești.

La moment din perioadă retragerii din conducerea sa prezentei cauze penale (nr.xxxxxxxxxx) și transmiterii altui procuror adică din 08.06.2023 urmărirea penală continuă și se efectuează acțiuni de urmărire penală fără a fi primită careva decizie.

În conducerea sa se afla cauza penală nr.xxxxxxxxxx pornită la 02.11.2022 în baza art. 186 alin.(2) lit.b), d) Cod penal.

La 19.12.2022, în Procuratura UTA Găgăuzia oficiul Comrat, sub nr. de intrare xxxx, a parvenit cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx pentru adoptarea deciziei în ordinea art. 287¹ Cod de Procedură penală.

Prin ordonanța din 28.12.2022 a dispus suspendarea urmăririi penale în baza art. 287¹ alin. (1) pct. 2) din CPP, pe cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx.

Consideră că hotărârea pe cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx este legală, nu a fost contestată sau anulată, consideră că nu a comis încălcări în cadrul conducerii urmăririi penale pe prezentă cauza penală.

În conducerea sa se afla cauza penală nr.xxxxxxxxxx pornită la 06.10.2022 în baza art. 186 alin.(2) lit.d) Cod penal.

La 29.12.2022, în Procuratura UTA Găgăuzia oficiul Comrat, sub nr. de intrare xxxx, a parvenit cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx pentru adoptarea deciziei în ordinea art. 287¹ Cod de Procedură penală.

Prin ordonanța din 29.12.2022 a dispus suspendarea urmăririi penale în baza art. 287¹ alin. (1) pct. 2) din CPP, pe cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx.

Consideră că hotărârea pe cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx este legală, nu a fost contestată sau anulată, consideră că nu a comis încălcări în cadrul conducerii urmăririi penale pe prezentă cauza penală.

În conducerea mea se afla cauza penală nr.xxxxxxxxxx pornită la 17.06.2021 în baza art. 27, 186 alin.(5) Cod penal.

La 31.10.2022, în Procuratura UTA Găgăuzia oficiul Comrat, sub nr. de intrare xxxx, a parvenit cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx pentru adoptarea deciziei în ordinea art. 287¹ Cod de Procedură penală.

Prin ordonanța din 30.11.2022 a dispus suspendarea urmăririi penale în baza art. 287¹ alin. (1) pct. 2) din CPP, pe cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx.

Consideră că hotărârea pe cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx este legală, nu a fost contestată sau anulată, consideră că nu a comis încălcări în cadrul conducerii urmăririi penale pe prezentă cauza penală.

Totodată, conform certificatului de concediu medical din 03.04.2023 cu nr.xxxxxxxx s-a aflat în concediu medical începând cu 03.04.2023 cu durata până la

29.04.2023, și începând cu 02.05.2023 a ieșit la serviciul, astfel a lipsit 30 zile, în perioada acesta de la sine nu au fost retrase cauzele penale pe motivul numărul mic de procurori care activau la acel moment. (copia certificatului nr.xxxxxxx din 03.04.2023 se anexează, originalul a fost expediat în adresa PG).

Cauza disciplinară în privința sa a fost intentată în baza sesizării procurorului- șef interimar al Procuraturii UTA Găgăuzia, Nicolai Levandovski, deși potrivit art. 43 alin. (1) din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016, acesta nu este subiect de sesizare.

Subiecți de sesizare conform normei enunțate fiind: orice persoană interesată; membrii Consiliului Superior al Procurorilor; Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor, în condițiile art.31 alin.(5); Inspekția procurorilor, în urma controalelor efectuate, aceasta fiind o listă exhaustivă.

Menționează că la momentul examinării cauzei disciplinare în privința sa, Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor nu avea legitimitate și își desfășoară activitatea în continuare, mandatul membrilor fiind expirat de drept.

Totodată, potrivit art. 20 alin. (1), (2) și (5) din Cod de procedură penală, urmărirea penală și judecarea cauzelor penale se face în termene rezonabile. Criteriile de apreciere a termenului rezonabil de soluționare a cauzei penale sînt: 1) complexitatea cazului; 2) comportamentul participanților la proces; 3) conduita organului de urmărire penală și a instanței de judecată; 3/1) importanța procesului pentru cel interesat; 4) vîrsta de pînă la 18 ani a victimei.

În situația în care, la efectuarea urmăririi penale sau la judecarea unei cauze concrete, există pericolul încălcării termenului rezonabil, participanții la proces pot adresa judecătorului de instrucție sau, după caz, instanței care judecă în fond cauza o cerere privind accelerarea urmăririi penale sau a procedurii de judecare a cauzei. Examinarea cererii se face în absența părților, în termen de 5 zile lucrătoare, de către judecătorul de instrucție sau, după caz, de către un alt judecător sau de un alt complet de judecată decît cel care examinează cauza.

Mai mult, prin adoptarea Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, s-a creat un mecanism la nivel național care are ca scop asigurarea respectării termenului rezonabil în procesele judiciare.

În concluzie, procurorul Nicolae Tian a solicitat anularea hotărîrii Colegiului de disciplină și etică și încetarea procedurii disciplinare, motivînd că faptele imputate nu întrunesc elementele constitutive ale unei abateri disciplinare și că procedura a fost afectată de vicii esențiale.

V. Examinarea contestației de către Consiliul Superior al Procurorilor

Se notează că citarea părților pentru ședința din 11.12.2025 s-a realizat în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului Superior al Procurorilor¹.

Poziția procurorului Nicolae Tian.

Procurorul Nicolae Tian, vizat în procedura disciplinară de referință, a înaintat o cerere Consiliului, prin care a solicitat examinarea contestației în lipsa sa.

¹ Aprobat prin Hotărârea nr. nr.12-225/16 din 14.09.2016

De asemenea, contestatarul a menționat că susține integral contestația și motivele invocate, solicită încetarea procedurii disciplinare și anularea hotărârii Colegiului de disciplină și etică.

În această conjunctură, se rețin prevederile pct. 6.11 din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, potrivit căroră, în cazul examinării contestației împotriva hotărârilor colegiilor, neprezentarea persoanelor vizate nu împiedică examinarea acesteia.

Poziția inspectorului din cadrul Inspecției procurorilor.

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 11.12.2025 Inspecția procurorilor a fost reprezentată prin dispoziție de către inspectorul Igor Eșanu, care a menționat că hotărârea Colegiului de disciplină și etică este bazată pe analiza probelor administrate în cadrul verificărilor disciplinare, ce indică asupra vinovăției procurorului Nicolae Tian. Inspectorul Igor Eșanu a solicitat admiterea contestației procurorului Nicolae Tian din alte motive, casarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-59/2024 din 20.12.2024, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie exclusă abaterea disciplinară prevăzută la art.38 lit.b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, în rest dispozițiile hotărârii Colegiului de disciplină și etică de menținut fără modificări.

VI. Motivarea soluției Consiliului Superior al Procurorilor

Analizând hotărârea contestată și materialele procedurii disciplinare, ținând cont de argumentele prezentate de către inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Igor Eșanu, precum și de prevederile legale incidente, Consiliul Superior al Procurorilor constată necesitatea admiterii contestației procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Comrat, Nicolae Tian, depusă împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-59/2024 din 20.12.2024, cu încetarea procedurii disciplinare pe motivul lipsei elementelor constitutive ale abaterii disciplinare.

Pentru motivarea concluziei formulate, vor fi expuse raționamentele de fapt și de drept, de care s-a condus Consiliul Superior al Procurorilor la adoptarea deciziei pe acest caz.

Raportat la argumentele contestatarului Nicolae Tian, că procurorul-șef interimar al Procuraturii UTA Găgăuzia, nu pot fi subiecți cu drept de sesizare potrivit art. 43 alin. (1) din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016, Consiliul Superior al Procurorilor va face referire la normele speciale incidente.

Astfel, potrivit Regulamentului privind conținutul și procedura de depunere a sesizării cu privire la abaterea disciplinară comisă de procuror, aprobat prin Hotărârea CSP nr.12-240/16 din 29.09.2016, pct.2.1, sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară comisă de procuror poate fi înaintată de: a) orice persoană interesată; b) membrii Consiliului Superior al Procurorilor; d) membrii Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor în condițiile art.31 alin.(5) din Legea cu privire la Procuratură; e) Procurorul General; f) procurorii-șefi; g) Inspecția procurorilor, în urma controalelor efectuate.

Iar conform pct.2.2, subiecții prevăzuți la pct.2.1 pot înainta sesizarea cu privire la faptele ce le-au devenit cunoscute fie în exercițiul drepturilor sau al atribuțiilor lor funcționale, fie în baza informațiilor difuzate de mass-media sau din alte surse de informare.

Mai mult, art.43 alin.(1) lit. a) și alin.(2) din Legea nr.3/2016, atribuie oricărei persoane interesate dreptul de a înainta sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară comisă de procuror.

Făcând referire la actele normative instituționale, Consiliul stabilește că, potrivit pct. 34 din Regulamentul Procuraturii, aprobat prin ordinul nr.33/3 din 03.05.2022, procurorii-șefi și conducătorii subdiviziunilor Procuraturii Generale, procurorii-șefi ai procuraturilor specializate și teritoriale, precum și adjuncții acestora organizează și coordonează activitatea subdiviziunii structurale din subordine, conform competențelor și atribuțiilor funcționale și sunt manageri operaționali ai acestora.

La fel, pct.133 din Regulamentul sus-menționat prevede că procurorul-șef al procuraturii teritoriale are următoarele atribuții: a) organizează, coordonează și exercită direct sau prin intermediul adjunctului/adjuncților săi controlul asupra personalului din subordine, în vederea îndeplinirii în mod corespunzător a sarcinilor de serviciu; l) propune Consiliului Superior al Procurorilor încurajarea procurorilor sau sancționarea acestora.

Astfel, exercitând atribuțiile de procuror-șef interimar al procuraturii Procuraturii UTA Găgăuzia, Nicolai Levandovski are avut dreptul de a depune sesizare cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, în postura de persoane interesate, în legătură cu faptele ce le-au devenit cunoscute în exercițiul atribuțiilor funcționale.

Cu privire la insinuarea procurorului Nicolae Tian, privind legitimitatea mandatelor membrilor Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor că fiind expirate, Consiliul va expune unele circumstanțe factologice și de drept.

Din perspectiva factologică, s-a enunțat despre imposibilitatea desfășurării Adunării Generale a Procurorilor (convocată pentru data de 01.07.2020), la care să fie aleși inclusiv membrii Colegiului de disciplină și etică, din cauza restricțiilor sanitare stabilite de autoritățile publice de specialitate.

Imposibilitatea desfășurării acestor alegeri în colegii a determinat punerea în aplicare a prevederilor de lege, care statuează că membrii aleși își exercită mandatul până la alegerea noilor membri (art.83 alin.(6) din Legea nr.3/2016).

În egală măsură, sunt relevante dispozițiile pct.88 din Regulamentul Adunării Generale, adoptat prin Hotărârea Adunării Generale nr.3 din 27.05.2016, conform căroră *„Mandatele membrilor procurori ai Colegiilor, aleși în cadrul Adunării Generale din 27.05.2016, încep la data de 1 august 2016.”*

Prevedere similară este stipulată și în pct.13.3 din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, aprobat prin Hotărârea nr.12-225/16 din 14.09.2016 - *„Mandatul membrilor procurori ai Colegiilor, aleși în cadrul Adunării Generale din 27 mai 2016, începe la data de 1 august 2016.”*

Astfel, având în vedere regula generală, instituită la nivel legislativ, mandatul colegiilor din subordinea Consiliului, urma să expire la data de 01.08.2020.

Pe cale de consecință, modificările introduse prin Legea nr.145/2020, în vigoare din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova - 24.07.2020, și-au produs efectele juridice, adică s-au extins mandatele membrilor colegiilor, în interiorul termenului de până la 01.08.2020, dată până când mandatele colegiilor activau de drept, excluzând, *ab initio*, orice efect retroactiv al legii.

În această situație de fapt, prin efectul art.83 alin.(6) din Legea nr.3/2016, în redacția amendată, s-a extins durata mandatului actualelor componente ale Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor, Colegiului de disciplină și etică și Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor. Respectiv membrii care au fost aleși în conformitate cu Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.6 din 27.05.2016 și în baza hotărârilor Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-230/16 din 22.09.2016, nr.12-236/16 din 29.09.2016 și nr.1-8/2020 din 23.01.2020 urmau să își exercite atribuțiile până la alegerea noilor membri.

Subsidiar, menționăm că, urmare a examinării subiectului privind acțiunea în timp a mandatului membrilor colegiilor din organele de autoadministrare a Procuraturii și ținând cont de argumentele de fapt și de drept, invocate *supra*, Consiliul Superior al Procurorilor a adoptat Hotărârea nr. 1-67/2020 din 24.07.2020 cu privire la extinderea duratei mandatului membrilor colegiilor din subordinea sa.

Făcând referire la hotărârea criticată, procurorul Nicolae Tian a menționat că, în baza Legii nr.87/2011, la nivel național s-a creat mecanismul care are ca scop asigurarea respectării termenului rezonabil în procesele judiciare. Aceasta observație nu este incidentă la caz, deoarece se referă la cadrul procesual al respectării termenului rezonabil, pe când cazul dedus analizei se circumscrie perspectivei disciplinare de evaluare a rolului procurorului în soluționarea sarcinilor încredințate. Aceste argumente au fost susținute și de Curtea Supremă de Justiție în cauza *Vladislav Bobrov vs CSP dosar nr. 3ra-826/22*.

Cu privire la domeniul conducerii urmăririi penale, Consiliul observă că, în raport cu numeroase cauze penale indicate în sesizare, acțiunile efective întreprinse de procurorul Nicolae Tian demonstrează că urmărirea penală nu a fost lăsată în nelucrare, ci a avansat în limitele posibilităților procedurale existente. Au fost formulate demersuri, planificate audieri și întreprinse acțiuni specifice coordonării cu organele de urmărire penală.

Se relevă că, în numeroase cauze penale, urmărirea penală a fost suspendată conform legii (de exemplu, imposibilitatea identificării făptuitorului, sustragerea învinuitului), situații reglementate de art. 287 și art. 299 Cod procedură penală.

Totodată, Colegiul nu a analizat în mod efectiv dacă participanții la proces au formulat plângeri concrete privind încălcarea drepturilor lor, dreptul la contestarea ordonanțelor de suspendare a fost refuzat sau îngrădit în mod real, sau a fost produs un prejudiciu procesual efectiv și actual.

În lipsa unor asemenea constatări, Consiliul apreciază că legătura de cauzalitate dintre inacțiunea imputată și pretinsa încălcare a drepturilor fundamentale nu a fost probată în mod suficient, ceea ce face neîntemeiată reținerea abaterii disciplinare sub acest aspect.

În raport cu critica privind nerespectarea termenului de 15 zile prevăzut la art. 290 Cod procedură penală, Consiliul constată că acest termen trebuie interpretat prin prisma impedimentelor obiective existente în cauză. Procurorul Nicolae Tian a demonstrat prin acte anexate că a solicitat audierea părților vătămate, a formulat demersuri și a dispus alte acțiuni procesuale necesare pentru adoptarea unei soluții temeinice și legale.

Consiliul reține că, în raport cu cauzele penale nr. xxxxxxxxxx, Colegiul a apreciat că procurorul nu a respectat termenul procesual de 15 zile pentru adoptarea soluției. Examinarea dosarelor relevă însă că, pe parcursul perioadei anterioare

adoptării soluțiilor, procurorul a dispus acțiuni procesuale necesare (audieri, verificări, colectarea de documente suplimentare).

În aceste condiții, Consiliul conchide că simpla depășire a termenului nu poate atrage *de plano* răspunderea disciplinară, întrucât jurisprudența constantă impune demonstrarea caracterului imputabil exclusiv procurorului, inexistenței unor cauze obiective și existenței unui rezultat prejudiciabil. Niciuna dintre aceste condiții nu a fost demonstrată. Or, la 23.06.2023 prin ordonanța adjunctului-interimar al Procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia Vasile Untilă cauza penală nr.xxxxxxxxxx a fost retrasă din conducerea sa și transmisă în gestiunea altui procuror pe motiv că, conform ordinului Procurorului General-interimar Ion Munteanu nr.877-p din 25.05.2023, a fost delegat pe o perioadă de 3 luni în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Vulcănești.

Consiliul constată că, în hotărârea contestată, Colegiul de disciplină și etică a reținut existența unor abateri disciplinare printr-o abordare fragmentară și cumulativă a faptelor imputate, fără a realiza o evaluare de ansamblu a conduitei profesionale a procurorului Nicolae Tian și fără a distinge în mod clar între eventuale deficiențe administrative sau manageriale în activitatea organului de urmărire penală, dificultăți obiective determinate de volumul de lucru, complexitatea cauzelor și delegarea temporară a procurorului și conduita personală culpabilă a procurorului, aptă să angajeze răspunderea disciplinară.

Colegiul nu a analizat dacă întârzierea a produs vreo consecință juridică sau administrativă și, mai ales, nu a stabilit vinovăția procurorului, condiție indispensabilă pentru antrenarea răspunderii disciplinare. În absența acestei analize, reținerea abaterii disciplinare nu este posibilă.

Consiliul reține că pretinsa neexecutare a prevederilor pct. 28.1 din Ordinul PG nr. 2/21 nu se confirmă la momentul examinării contestației. Toate dosarele de control vizate în sesizare au fost identificate, predate cancelariei și înregistrate pentru arhivare.

Colegiul nu a analizat elementul esențial al vinovăției, limitându-se la constatarea formală a unei omisiuni administrative, fără a verifica dacă termenul a fost depășit, dacă au existat impedimente obiective sau dacă ofițerii de urmărire penală au transmis corespunzător dosarele. În lipsa constatării vinovăției, sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată.

Consiliul constată, de asemenea, că Colegiul de disciplină și etică nu a analizat în mod efectiv înscrisurile prezentate de procurorul Nicolae Tian și nu a efectuat o evaluare individualizată a fiecărei cauze penale indicate în sesizare. Această lipsă de analiză concretă a probatoriului a condus la o hotărâre neîntemeiată, bazată în esență pe interpretări generale, necoroborate cu realitatea faptică demonstrată ulterior prin contestație. Nevalorificarea dovezilor depuse de procurorul vizat reprezintă o încălcare a principiului aflării adevărului și a obligației Colegiului de a examina complet și obiectiv circumstanțele cauzei.

Analizând argumentele procurorului Nicolae Tian expuse în contestație, Consiliul reține că acesta a prezentat explicații concrete și coerente pentru fiecare cauză penală invocată în procedura disciplinară, demonstrând că în cauzele respective au fost efectuate acțiuni procesuale relevante (înaintarea învinuirii, examinarea cererilor apărătorilor, adoptarea soluțiilor procesuale).

În mai multe situații, cauzele au fost retrase din gestiunea sa ca urmare a delegării temporare, iar urmărirea penală a continuat ulterior pe perioade îndelungate sub conducerea altor procurori.

Rezultatul final al unor cauze (clasarea, încetarea sau continuarea urmăririi penale) nu poate fi imputat procurorului contestator, întrucât acesta nu a mai avut competență de gestionare asupra dosarelor respective.

Consiliul subliniază că simpla existență a unor intervale de timp mai mari între anumite acte procesuale nu constituie, prin ea însăși, dovada unei neglijențe grave, în lipsa demonstrării unei inacțiuni culpabile, nejustificate și decisive asupra cursului procesului penal. Or, din materialele dosarului nu rezultă că procurorul ar fi abandonat cauzele sau ar fi manifestat o atitudine de dezinteres față de obligațiile sale de serviciu.

Consiliul reiterează că, potrivit practicii sale constante și standardelor europene în materie, nu orice deficiență în exercitarea atribuțiilor profesionale constituie abatere disciplinară. Răspunderea disciplinară poate fi angajată doar atunci când este demonstrată existența unei conduite culpabile care depășește sfera erorilor profesionale sau a dificultăților obiective inerente activității de urmărire penală.

În lumina celor expuse, Consiliul constată că nu este întrunit elementul obiectiv al abaterilor disciplinare (acțiune sau inacțiune personal imputabilă procurorului), nu este demonstrată legătura de cauzalitate între preținsele omisiuni și un rezultat prejudiciabil, nu este dovedită vinovăția disciplinară – condiție esențială și cumulativă – și nu există probe certe privind vreo încălcare a Codului de etică. Prin urmare, nu sunt întrinite elementele constitutive ale abaterilor prevăzute de art. 38 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

Pornind de la raționamentele expuse *supra*, urmare a exprimării votului de către membrii Consiliului Superior al Procurorilor prezenți la ședință, cu 6 voturi „pro admiterii contestației” și 4 voturi „contra admiterii contestației”, în temeiul art. 37, art. 70 alin.(1) lit.f), art.77, art.86 alin.(3) lit.b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, pct.9.11 lit.b) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, pct.81 lit.b) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor-

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A admite contestația procurorului Nicolae Tian și a casa Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-59/2024 din 20.12.2024, cu adoptarea unei noi hotărâri.

2. A înceta procedura disciplinară inițiată în privința procurorului Nicolae Tian, pe motivul lipsei elementelor constitutive ale abaterii disciplinare.

3. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, www.csp.md, directoriul *Hotărâri*.

4. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ